

משאבים אישיים וארגוניים בעידן של עומס ולחץ: בחינת יעילותה של התערבות להפחתת שחיקה בקרב מנהלי אחיות

עינת פרץ ברנשטיין¹; בהאא רפולי¹; גילה היימס¹; עינב סרולוביץ²
1. המרכז הרפואי רמב"ם, הנהלת האחיות; 2. החוג לאחיות, אוניברסיטת חיפה

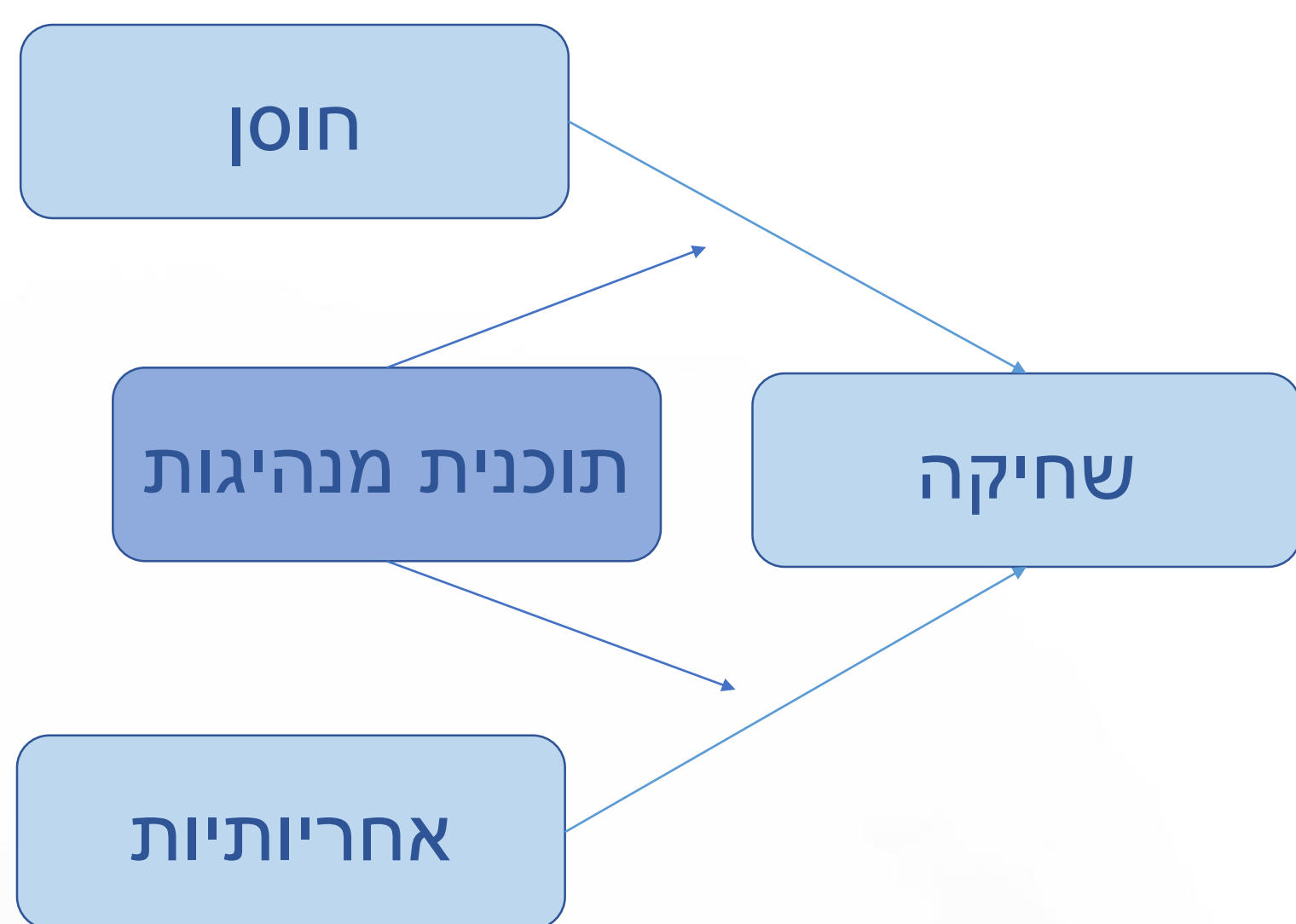
רקע

שחיקה מהווה אתגר נפוץ במקצוע האחיות, ולעיתים קרובות היא קשורה לרמות מוגברות של טראומה, דיכאון, מתח וחרדה, המביאות לעייפות ולשיעורי תחלופה גבוהים. למרות השכיחות, שחיקה בקרב מנהלי אחיות נותרת בלתי נחקרת מספיק, ותשומת לב מוגבלת ניתנת להבנת ההשפעות המגנות האפשריות של חוסן ואחריותיות.

מטרה

לבחון השפעה של תוכנית לניהול ומנהיגות על רמת השחיקה בקרב מנהלי אחיות, תוך התמקדות ברמות שונות של אחריותיות וחוסן כמשאבים אישיים שעשויים להשפיע על מידת האפקטיביות של התוכנית.

מודל המחקר

שיטה

מחקר מעין-ניסויי (quasi-experimental) פרוספקטיבי עם מדידות לפני ואחרי. השתתפו 110 מנהלי אחיות, מתוכם 54 בקבוצת התערבות ו-56 בקבוצת השוואה. קבוצת ההתערבות השתתפה בתוכנית בת עשרה מפגשים שעסקה בפיתוח כישורים ניהוליים ומנהיגותיים. נמדדו שחיקה, חוסן ואחריותיות בתחילת המחקר ובסיומו, נותחו אינטראקציות בין ההתערבות לרמות המשאבים האישיים באמצעות רגרסיות היררכיות.

תוצאות

תרשים 1. רמות חוסן, אחריותיות ושחיקה לפני ההתערבות

תרשים 2. רמות שחיקה לפני ואחרי ההתערבות

תרשים 3. ירידה ברמות שחיקה בין לפני ואחרי ההתערבות, לפי קבוצה ואחריותיות

- ✓ לא נצפו הבדלים במשתני המחקר בין קבוצת ההתערבות לקבוצת הביקורת בנקודת הבסיס (תרשים 1).
- ✓ השחיקה ירדה באופן משמעותי בקבוצת ההתערבות בהשוואה לקבוצת הביקורת ($t(df) = -3.54(95); p < 0.01$; (תרשים 2).
- ✓ תוכנית המנהיגות תיווכה באופן משמעותי את הקשר בין אחריותיות לשחיקה ($\beta = 1.17, SE = .54, p = .032$; (תרשים 3), כאשר מנהלי אחיות שהפגינו רמות אחריותיות גבוהות יותר בנקודת הבסיס חוו ירידות גדולות יותר בשחיקה.
- ✓ תוכנית המנהיגות לא תיווכה באופן משמעותי את הקשר בין חוסן לשחיקה.

מסקנות

תוכניות מנהיגות יעילות בהפחתת שחיקה בקרב מנהלי אחיות, במיוחד עבור אלה בעלי אחריותיות גבוהה יותר. ייתכן שיש צורך בהתערבויות מותאמות או ממושכות יותר כדי לטפל בחוסן כגורם תורם. ממצאים אלה תומכים בהתערבויות מבוססות ראיות ומותאמות אישית המחזקות את מנהיגות האחיות, משפרות את קיימות כוח העבודה, ובסופו של דבר משפרות את תוצאות הטיפול בחולים בקנה מידה עולמי.